ספר
חלה מלחם

סידור עיקרי הדינים
עם מקורות וביאורים
המברר שיטות הראשונים והפוסקים
טעמי הדינים וגדרי ההלכות
בהלכות חלה

נערך בחסד ה׳ על ידי
יעקב בנימין בא״א חיים **ז. ממרות**

מהדורה שניה
שנת תשפ״ג לפ״ק

© כל הזכויות שמורות

להערות והארות ובכל עניני הספר
ניתן לפנות לעורך
בדוא"ל (מסונן לפי הוראת גדולי ישראל)
yaacobmamrut@gmail.com

עימוד מ.ש.
m**0527160563**@gmail.com

SHALOM COHEN
ROSH YESHIVA "PORAT YOSSEF"
AND PRESIDENT OF TORAH SAGES COUNSIL

שלום כהן
ראש ישיבת "פורת יוסף"
נשיא מועצת חכמי התורה

JERUSALEM ירושלים י"ט ניסן תשע"ג

מכתב ברכה

הנני בזה להביע תהילה והודיה את הא-ל יתברך על הזכות והנעלה
שמיד ישיבתנו הרמה יצקה בניסן מאות שלומדי
אשר הוקמו לפני ספרו תלמיד אלישיב" והנו הולכות תמיד
ומתרחבי על תלמידי ברוך מספרן רבים, מיסת הפנימי
ומאויתי איך שפשטן ומתי רבי מעיל להולכתן אות כל הדינים
והפרטים הנלמדים מתוך ומוסק קדושים מתיבוש בכל
המבחנים הדנים דתנין ניורד לעומקם בהבנה וסברה
ישרה ומאיר לפסק הלכה, ומומנע לתת הסכמה
ברוך למדוה על כל הספר נלבבה אמין פעמי,
ובכל לבי לאל ומלפרבאן אולאי לברכה שיזכה להמשיך
לשרת בישרת תלמידיו עם תורה ותפלה ד' ביזן
ובלות לברכן על במצוות ולהמשיך להגדיל תורה ובל
לבי מתוך שקט ושלוה עד ביאת גואל"ק בקרוב
הסלת לכל עמלי תורה
שלום רב

שלום כהן
ראש ישיבת "פורת יוסף"
נשיא מועצת חכמי התורה

ירושלים, י"א ניסן תשע"ז

מכתב ברכה

הננו בזה להכיר ולהוקיר את האברך היקר והנעלה, תלמיד ישיבתנו, הרב יעקב בנימין ממרות שליט"א, אשר הובא לפני ספרו "חלה מלחם", והוא הלכות חלה, ועברתי על חלק נכבד מספרו כפי מיסת הפנאי, וראיתי איך שהוא עמל בכל סעיף להוציא את כל הדינים והפרטים הנלמדים ממנו, ועוסק בחיפוש מחיפוש בכל המפרשים הדנים בענין, ויורד לעומקם בהבנה וסברא ישרה ומגיע לפסק הלכה. אמנם לתת הסכמה צריך לעבור על כל הספר, ולזה אין פנאי.

וכל זה לא נצרכה אלא לברכה, שיזכה להמשיך לשבת בשבת תחכמוני של עמל התורה, וחפץ ד' בידו יצלח לברך על המוגמר ולהמשיך להגדיל תורה. וכל זה מתוך שקט ושלוה עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

הכותב וחותם לכבוד עמלי תורה

שלום כהן

שמואל אליעזר שטרן

דומ"צ בביד"צ של מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל
ראש ישיבת חוג חת"ס
ורב מערב בני ברק

Rabbi Shmuel Eliezer Shtern

Dayan in Rabbinical Court
Of HaGaon HaRav Wosner Zt"l
Rosh Yeshiva Chasam Sofer
Rav of West Bnei-Brak

בס"ד, יום ..... ת"ש .....

שמואל אליעזר שטרן
דמו״ץ בביד״צ של מרן הגר״ש ואזנר זצוק״ל
ראש ישיבת חוג חת״ס
ורב מערב בני ברק

בס״ד, יום ז׳ אדר תשע״ז

משמיא קזכו ליה להאברך החשוב, המופלג בתורה, דייק וגמיר, הרה״ג ר׳ יעקב בנימין ממרות שליט״א, מחשובי וטובי האברכים בבואנוס אייריס, במדינת ארגנטינה, לערוך ספר נכבד ומפואר בעניני הלכות חלה והמסתעף, נקוב בשם ״חלה מלחם״, ונלוה אליו קונטרס ״צופיה הליכות״.

והצד השוה שבהן שהם מלאים זיו ומפיקים נגה, בירורי הלכות המושתתים על אדני רבותינו הראשונים וגדולי הפוסקים, ועל פיהם ישק דבר, מלאכת מחשבת במיטב הגיון, כיד ה׳ הטובה על מע״כ הרב המחבר שליט״א, אשר ידיו רב לו למיחת לעומקה של הלכה.

יהי ה׳ אלוקיו עמו, ויעל מעלה מעלה על במתי התורה וההוראה, ויהי נועם עליו להפיץ מעיינותיו חוצה, להגדיל תורה ולהאדירה.

ביקרא דאורייתא
שמואל אליעזר שטרן

תשובות רבינו שליט״א בכמה ענינים שהשיב לנו נמצאים בסוף הספר.

KOLLEL "BAIS YECHIEL"
MAIL ADDRESS: P.O.B. 16061 JERUSALEM
BAIS MEDRASH: 19 RAV HAI TAYEB ST.
JERUSALEM. FAX 02-5373408 פקס: TEL. 02-6514876 ירושלים. טל.

כולל "בית יחיאל"
המען למכתבים: ת.ד. 16061 ירושלים
בית המדרש: רח' חי טייב 19 הר נוף

Rabbi Chanoch Friedman
ROSH KOLLEL
Av Bais Din Har Nof

בס"ד
טז טבת תשע"ו

הרב חנוך פרידמן
ראש הכולל
אב בית דין הר נוף

הסכמה

ראיתי את הספר "חלה מלחם" של ידידי הרב הגאון רבי יעקב ממרות שליט"א מחשובי הלומדים בכולל שלנו לשעבר. ומהחלק שראיתי, נוכחתי לדעת שהליקוט הזה הוא פרי מלאכת מחשבת שמסודר בטוב טעם ודעת בדינים בהלכות חלה, וגם בטעמי המצוות והשרשים, גם בהבאת מקורות נאמנים לדינים המובאים בו, ובודאי יהיה לעזר ותועלת ללומדים בו.

לכן אמינא לפעלא טבא יישר כח, ויהי רצון שתוסיף ותגדיל כהנה וכהנה, להגדיל תורה ולהאדירה.

הכותב וחותם לכבוד התורה ולומדיה

חנוך פרידמן

ראש כולל בית יחיאל

אב בית דין לדיני ממונות הר נוף

חנוך פרידמן
ראש כולל
ורב "בית יחיאל"
אב"ד דיני ממונות הר-נוף

הרב **זעליג ראובן זלזניק**

מעלות דפנה 125/25
עיה"ק ירושלם ת"ו

בס"ד, כ"ו בטבת ה'תשע"ו

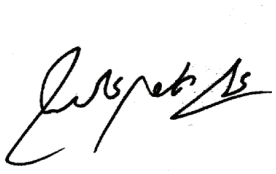
מכתב ברכה

יום שמחה הוא עת נתבשרתי כי אהובי ויקירי מאוד נעלה הרב הגאון ר' **יעקב ז' ממרות** שליט"א זכה וזיכה רבים עמו בהעלותו על שלחן מלכים פרי עמלו כי רב הוא **"חלה מלחם"**, נפש עמל עמלה לו ולכו לחמו בלחמי, וספרו זה מצטרף לאשר כבר זיכה בעבר בחיבורו המופלא משפט ומישרים, ואף נהג בעינו הטובה וחשף מטמוניות מהוד קדומים ספר זכות משה.

ועדות בישראל היא כי הזורעים בדמעה עמלה של תורה, מניחים הבלי עולם, וממיתים עצמם באהלה של תורה, ויחד עם כח דקות התבונה ועדינות ההרגש בחקר שרשיה ומעמקיה, אינם שבים ריקם, ונותן התורה לעמו באהבה מסייעו במלא חפניים של ברכת ברינה יקצורון, וחכמתם בחוץ תרונה.

יזכהו השי"ת להוסיף עשות ספרים הרבה, להרביץ תורה בישראל, להגדיל תורה ולהאדירה, ולהרבות כבוד שמים

הכו"ח לכבוד התורה ועמליה ולכבוד יקירי הרב המחבר שליט"א

שלמה ידידיה זעפראני רו"כ ואב"ד לממונות "כתר תורה - בית וגן", ורב ק"ק אהל משה הר-נוף

בס"ד

ג' בסלו תשע"ה

לכבוד

ידיד נפשי מוהר"ר שלמה יונתן שליט"א,

אשר ידיעתו בהלכה והיא קודמת לחכמתו המפורסמת,

שלום ורב לו ויזכה להתרבות ומשמיא קא לכו לגיה לשלומיה בעי.

וכן רבים באו אליו בשאלותיו תדיראו.

מעלת הרב הגדול מאיר והגדול מאיר ומשלח בקשתו,

הגה"צ יצחק בנימין מאזוז שליט"א ומשלח בקשתו,

בראני את תיקורו הנפלא, פסק דינים מהלכות הפרשת חלה

אשר פה יקרא "חלה מעשה", הוא כלל חשוב אלפים לפרה פרטות

מהאחרונים והפוסקים, בתקופות שאלות ובזמן הזה, ערוכים דשלח

טעם ועצה ותשובה יפה, והתלקט אלף עבירן שלשים ימים.

ועליון לגלות קונטרס "צפיה לישועה", לחיבת ההלכות הלך לדרכה

ישכאל הלך המופלקות על מצותה, ועל זכות שלח תצא על כל הלמד.

ושמיע לפעליה משר ומפלך כי היקר יקלה לפניו תורה ומהאקיות

מתוך הכרת הנפש ועתורא מעלין, ביחת שמחה ובהוראת מעל

ולגאי תלבין, חומן ובימין תיוועץ ומקבל, ומתיקין בינקא דחוה,

ואהלבין גאות אומן פלה.

שלמה ידידיה בנאת מוהר"ר זעפראני

רח' שאולזון 64/13 הר-נוף ירושלם טל. 02/6518201

שלמה ידידיה זעפראני
רו"כ ואב"ד לממונות "כתר תורה - בית וגן"
ורב ק"ק אהל משה הר-נוף

בס"ד ג' כסליו תשע"ח

לכבוד ידיד נפשי אהוב למטה ונחמד למעלה, אשר יראתו קודמת לחכמתו המפוארה, שייף עייל שייף נפיק, גריס באורייתא תדירא, ידיו רב לו בעסק התורה, ומשמיא קא זכו ליה לאוקמיה דינא, וגם לרבות שגדול למודו להוציאו למעשה בתפארה, מעלת הרב הגדול מעוז ומגדול חריף ובקי, משנתו זך ונקי, הרה"ג יעקב בנימין ממרות שליט"א ויחשל"א, הראני את חיבורו הנפלא פסקי דינים בהלכות הפרשת חלה, אשר פיו יקבנו "חלה מלחם", בו צלל במים אדירים לברר שיטות הראשונים והפוסקים, בחקירות נפלאות ובעיון ההלכה, ערוכים בטוב טעם ודעת, ובסברה ישרה, ובחלקם אף זכינו ללבנם יחדיו.

ועליו נלוה קונטרס "צופיה הליכות", להגיש ההלכות הנ"ל לבנות ישראל הקדושות המופקדות על מצותה, וגם לרבות שאלות ותשובות חזרה על כל הנלמד.

ואמינא לפעליה יישר, וחפץ ה' בידו יצלח, להגדיל תורה ולהאדירה, מתוך בריות דגופא ונהורא מעליא, בנחת, שמחה, ובריאות מכל יוצאי חלציו, בימיו ובימינו תיושע יהודה, ובתיקון פיתקא דחוה, ובא לציון גואל, אמן סלה.

ביקרא דאורייתא

שלמה ידידיה בלאאמור"י זעפראני

ביקרא דאורייתא
שלמה ידידיה בלאאמור"י זעפראני

יצחק עזרא מזרחי
מחבר ספר **"בינת אמת"**
על נדה אה"ע וחו"מ
ראש כולל "ברכת חיים"

דברי ברכה

הנה ידידי וחביבי הרה"ג כמהר"ר **יעקב ממרות** הי"ו בא לפני עם ספרו על הלכות חלה, וראיתי שהכל יפה עשה בו, הן בפירושים, הן בסידור הדברים, והוא לתועלת כל הרוצה לידע הלכות אלו, ואם כי לא עברתי על הספר כולו, וגם אי אפשר לתת הסכמה לכל הנפסק בו מבלי עיון כל הצורך, מכל מקום ביודעו ומכירו קאמינא דאתמחי גברא, לכן הנני מסכים עם ספרו שיוציאנו לאור לטובת הלומדים.

החותם לכבוד התורה
יצחק עזרא מזרחי

פתח דבר

מזמן בריאת כל, מחובת כל יצורי קדם, שבכל רגע עליו להכיר את הבורא ולהודות לו על שמקיים ומחיה אותו בכח מתמיד שאין בלתו ואין זולתו.

למן היום בו היה מתן תורה, נוסף גם ההכרה וההודאה על החיים הרוחניים שבכל עת שזוכים בה בעוה"ז, שנשמת כל חי תאיר, כאשר מרוממים את הגשמי בהכנסת כח המצָוֶה בהמְצָוה, בבחינת איתכפיא ואיתהפכא, ובכל מעשה האדם בבחינת 'בכל דרכיך דעהו', בהיותנו דבוקים במחשבת התורה הקדושה, קיום מצוותיה, ועד לעצמות אוא"ס, כמרגלא בפומיה דרבא (ברכות י"ז ע"א) 'תכלית חכמ"ה - תשובה ומעשים טובים'. והבן אם אל סודו תדרוש, ואסתירה פני כחלמיש למען לא אבוש.

לפנים בשבטי ישראל, בדרישת החכמה, על שני פנים, ושני כיתות בספרי המחברים, לא ראי זה כראי זה. מהם עסקו יותר לברר בבירור גמור את ההלכה לעומקו לדעת מי ומי הכריע לחייב או לפטור, לאסור או להתיר, לטמא או לטהר. ומהם, עסקו יותר לברר גדרי הדברים ללבן חקירות וספקות המבהירות הסוגיא כשלעצמה.

פעמים תמצא מתוך עיון בעמלה של תורה וביגיעה עצומה, כי יתברר מתוך דברי כת הראשונה שעסקו בבירורה של ההכרעת הדין, ביאור עצמו של ספיקות וחקירות עצומות, הגם שלא ביארו הדברים בהדיא. וכמו כן תמצא, שעולה מתוך כת השנית שליבנו חקירות, ספיקות, וגדרי דינים, הכרעת הדין להלכה למעשה, הגם שבמושכל ראשון לא נראה כן.

כח הסברא המבארת דברי הגמ', ראשונים, ואחרונים, עד להכריע את הדין, ניתנת מאת ה' בלבד – לכל המטה שכמו לסבול עול, ולמסור עצמו בכל חושיו להשיג ההבנה המלאה בכוונה המכוונת, כי אין ביכולת לחומר השכל הפשוט באדם להשכיל בדברי אלוקים חיים, גם אם יראה לו פנים בהירות.

כבר גילו חכמים ז"ל, והבטחה היא שאינה זזה ממקומה לעולם, "לאסוקי שמעתא - בעי סייעתא דישמייא". הרי שלזכות להבין תורת ה', ולכוין בה לאמיתתה, תנאי יחיד יש בה, ולמפורסמות אין צריך ראיה.

לית מאן דחשיב בהאי עלמא להורות סימנים דאורייתא, הלכתא בטעמא, לישתן ועריכתן, בספקות של תורה. באמת אמרו אף כי אנוש רימה, לא לתוהו בראה, ויצאה חינם, כי האלוקים בשמים ישחק, ותורה שעשועים עמה, ופשיטא - דספרא כמידתו חייב.

למדנו הגאון מהרי"ח זלה"ה בהקדמה לספרו המפורסם 'בן איש חי' כשהדפיס חיבורו הנ"ל, שיש צורך בגילוי דעת שכל רצונו בכל לבו נפשו ומאודו בחיבור שמחבר, ובכל שאר החיבורים שיזכהו השי"ת, שהכל הוא ליקובה"ו בדו"ר ורו"ד ליחדא שם הוי' ב"ה בשם כל ישראל, וכל מחשבה דיבור ומעשה שאינם כרצון העליון, הנה הנם בטלים ומבוטלים, כחרס הנשבר, וכדבר שאין בו ממש, באופן שכל הרצון בחיבור הוא כדי ליקובה"ו, ולעשות נח"ר לפניו יתברך דוקא, בלי שום פניה זרה כלל ועיקר.

גילוי דעת הנ"ל, הוא ביטוי מנפש האלוקי בלבד, ואותה יש אצל כל יהודי באשר הוא שם.

מהחובה להזכיר למו"ר ראש הישיבה כמוהר"ר רבי זעליג ראובן זלזניק יחי שמו לעד כיר"א, אשר בצילו צל חכמה חמדתי וישבתי, ופריו מתוק לחיכי, בציצים ופרחים כוין דרכי, ובאהבה עצומה האכלני לחמי.

נוסף גם הוא, הגאון הגדול מגדולי פוסקי ומאורי הדור, דיינא דנחית לעומקא דדינא, כמוהר"ר רבי שלמה ידידיה זעפראני ישמרהו צורו ויחיהו, הוא המלך שלמה אשר הראה בפני עומקה ורומה של ד' אמות הלכה לאסוקי שמעתא אליבא דהילכתא, ואהבה עזה בתורתו מונח בקרב לבי.

בבית מדרש העליון בית יחיאל, הר נוף ירושלים, בראשות הגאון הגדול המפורסם, ראש אב בית דין מקודש, כמוהר"ר רבי חנוך פרידמן שליט"א, ישבתי יום יום למשך שנים רבות, ורבים מגדולי תלמידי חכמים בקיאים וחריפים מאוד בכל חדרי תורה יושבים בד בבד, וחרב אל הבדים בידם במלחמתה של תורה.

גם לרבות לידיד נפשי ואהובי, הרה"ג מעו"מ רבי עובדיה רפאל מזרחי שליט"א ראש כולל ביה"מ נוה עובדיה בראשות חמיו הר"ד שליט"א, אשר זוכים שם יחד ללבן

כל מילי מעלייתא במלחמתה של תורה, את והב וסופה, לילה כיום, כחשיכה כאורה. ואחריו זכיתי ונכנסתי אל קודש פנימה למורנו הגאון הגדול המפורסם בכל קצוי תבל הרה"ג רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א, אשר בסבר פנים יפות האיר לי בכל שבילי דנהר דעה.

זכות עמל ויגיעה בלימוד התורה, יעמוד לרעייתי נו"ב, עקרת הבית, מנשים באוהל תבורך ותחי' לאו"י ושנים, מסורה וטובת לב, מרת מלכה מיכל, שנתנה לי האפשרות להגיע עד הלום. שלי שלה, ושלה שלה. ונזכה לראות יחד כל יוצאי חלצינו מאירים בתורה ועבודת ה', ויהיה נחת רוח דקדושה מהם, ובימינו תושיע יאודה וישראל, כיר"א.

למען יהיה לעזר ללבן עיקרי ההלכות ושרשיהם, ויועיל כמראה מקום, צוינו כאן בכללות שמות ספרי יסוד וגדולי המחברים שעל פיהם נבנה מלאכת הספר:

משניות חלה עם מפרשיהם, ירושלמי הל' חלה עם מפרשיהם, הרמב"ם בהל' ביכורים מפרק ה' ועד ח' והחונים עליו, מאירי בהל' חלה, הרא"ש הל' חלה, פסקי חלה להרשב"א, הרמב"ן הל' חלה עם מהריט"א, שו"ת התשב"ץ ח"ב סימן רצ"א, וחינוך מצוה שפ"ה עם מנ"ח. דבריהם נצרכים באופן קבוע. ומדברי גדולי הפוסקים, מלבד החונים על השלחן ערוך יו"ד מסימן שכ"ב עד סימן ש"ל ונו"כ, ראה גם ש"ע או"ח הל' פסח סימן תנ"ז, והל' יו"ט סימן תק"ו, וכל נושאי כליו.

מגדולי אחרונים מדורות הקודמים, שדבריהם התקבלו בקרב ישראל: ספר חלת לחם חיבור על הל' חלה, תלמידו של מהר"י מליסא (מחבר נתיבות המשפט ועוד), דעת קדושים לאדמו"ר מבוטשטש (מחבר אשל אברהם ועוד) בחי' על יו"ד, פתחא זוטא בחי' ליו"ד, אשר כולל בו כללים בהל' חלה, ערך ש"י בחי' ליו"ד, מנחת פתים בחי' ליו"ד, מקור חיים לבעל נתה"מ באו"ח סימן תנ"ז, וסימן תק"ו, ושם בחוקות הפסח לבעל ערך השלחן (למהר"י טייב), וערוך השלחן הל' חלה.

ממאורי דורנו דור אחרון: חי' מרן רבי חיים הלוי בהל' חמץ ומצה, ובהל' ביכורים, חזון איש בחי' ליו"ד וזרעים, מלוא העומר, משנ"ב וכה"ח, מנחת יצחק, שבט הלוי, דרך אמונה על הרמב"ם בהל' ביכורים, תשובות והנהגות, מועדים וזמנים, ולקט העומר להגר"י בלוי זצ"ל.

מפתח הדינים ותוכן העניינים

פרק א' / עיקר חיוב הפרשת חלה והראוים בה

א. מקור דין הפרשת חלה מהתורה ..... **א**
מה המחייב להפריש חלה מהתורה בארץ ישראל ..... **ב**
מקור לעיקר הפטור חלת חו"ל מהתורה ואם חלה נחשב למצוה התלויה בארץ ..... **ג**
ב. חיוב הפרשת חלה מהתורה בארץ ישראל ובחו"ל ..... **ו**
מדוע בזה"ז לא מפרשינן ב' חלות ..... **ו**
אמאי תיקנו חלה בחו"ל ולא תיקנו תרו"מ בחו"ל ..... **ז**
מדוע לא חיישינן בתרו"מ שמא ישתכח איסור טבל ..... **ט**
ג. שלש טעמים למצות הפרשת חלה ..... **י**
ד. כמה מצוות מקיים בהפרשת חלה ..... **י**
אם ההפרשה והנתינה הם שתי מצוות או מצוה אחת ..... **י**
ה. מצות הפרשת חלה נמסרה לאשה ..... **יא**
ו. כמה אנשים יכולים להפריש חלה ..... **יב**
מצות חלה אם היא של האשה או היא שליח של הבעל וכמה נפק"מ ..... **יב**
בעל שהפריש בלי רשות אשתו אם חייב ביו"ד זהובים ..... **יג**
אחר שחטף מצות חלה מאשה אם חייב לשלם ולמי ישלם לבעלה או לאשה ..... **טו**
ד' תירוצים איך מברכים על תרו"מ וחלה שעיקרם במחשבה ..... **יז**
אם הבעל יכול למנות שליח להפריש בלי רשות אשתו ..... **יח**
דעת הפוסקים הסוברים שהמצוה היא שלה ..... **יט**
אם האשה יכולה להפריש חלה ממצות ..... **כא**
ביאור הסברות האם המצוה היא של הבעל או של האשה ..... **כב**
סיכום שיטות כל הפוסקים ..... **כב**
שבעה טעמים לפטור את הבעל לשלם לאשתו כשחטף מצות חלה ..... **כג**
מחה לאשתו שלא תפריש וגם הוא לא הפריש ולא נאכל הלחם ..... **כז**
טעם למה דוקא 'עשרה' זהובים ..... **כז**
חשיבות קיום המצוה בממונו ולא בחינם דברי הזהר ע"פ 'מתוק מדבש' ..... **כח**
ד' הנהגות חשובות הנלמדות מדברי הזהר ..... **ל**
אם צריך לשלם כל השווי או סגי בחלק ..... **לב**
אתרוג קנוי כשר ואתרוג מהודר בחנם ..... **לב**
אם שייך לקיים הידור מצוה לאחר שקיים את עיקר המצוה ..... **לג**

לברך שהחיינו על פרי שאוכל מחברו ..... לד
אם מאבד שכרו כשמקיים בחינם ..... לה
ז. אחרים שהפרישו בימי השבוע בלי רשות האשה ..... לה
ג' שיטות בפוסקים אי בעינן קלקול ודאי או סגי בספק ..... לו
גילה בדעתו אחרי ההפרשה דניחא ליה ..... לז
אם ההפרשה היא מדין זכיה או מדין שליחות ..... לח
כשאינו מברך מטעם סב"ל האם עדיף להרהר או לומר נוסח אחר ..... מ
כמה סתירות בדעתו של הבא"ח בזה ..... מא
גדר ברכת הפרשת חלה אם היא חלק מהמצוה ..... מג
ח. אחרים שהפרישו בערב שבת או ערב יו"ט בלי רשות האשה ..... מה
ט. מי יכול למנות שליח להפרשת חלה ..... מה
מדוע אין חיסרון של שליחות בדבר שלב"ל כשממנה בעודו קמח ..... מו
אם נאמר דין מצוה בו יותר מבשלוחו בחלה ..... מו
באיזה מצוות נאמר בו דין דמצוה בו יותר ..... מז
אם מצות חלה היא מצוה חיובית או קיומית ..... מט
טעמא דמילתא דמצוה בו יותר מבשלוחו ..... נא
אם הפרשת תרו"מ וחלה מהני במחשבה וגדר הדין ..... נג
סיכום שיטות כל הפוסקים ..... נד
שליח בשכר אי הוי כעושה בעצמו לענין מצוה בו יותר מבשלוחו ..... נה
אם יד פועל כיד בעה"ב לענין מצוה בו יותר מבשלוחו ..... נו
י. מי צריך להישאל על הפרשת חלה ..... נח
אשה המפרישה ושליח המפריש מי צריך לישאל בעל העיסה או מי שהפריש ..... נט
אם הבעל יכול להיות אחד משלשה המתירים לאשתו ..... סא
אם יש יותר מג' מתירים אם הבעל יכול להצטרף להם ..... סב
יא. בעל שצוה להפריש בלי רשות האשה ..... סד
יב. קטן או קטנה בהפרשת חלה ..... סה
מי מפריש מעיסת קטן ..... סו
יג. פועל מטבח המפריש בלי רשות בעלים ..... סו
יד. הפריש חלה ונאבדה ..... סח
עורכת עיסה ששייך לבית הכנסת שהוא רשות כולם ..... סח
טו. לעשות עיסה קטנה בכונה כדי שלא להפריש חלה ..... סט

מדוע אסרו ללוש פחות מכשיעור בכוונה להיפטר מחלה ואילו במעשר ובכור לא אסרו ..... ע
האם מותר להערים להפקיע חיוב מעשר מתבואה - יישוב ראשון ..... עא
אם המירוח שלאחר הכנסת התבואה לבית מחייב במעשר - ישוב שני ..... עא
ישוב שלישי ורביעי ..... עב
ישוב חמישי ..... עב
ישוב שישי ושביעי ..... עב
עיסה בפחות משיעור אם מופקעת משם לחם או היא פטורה מצד השיעור והנפק"מ עד מתי יכול הפועל לאכול כשלש עיסת בעה"ב - ישוב שמיני ..... עג
אי בעלמא יש איסור להיפטר מהמצוה קודם שהגיע זמנה ..... עו
מאי שנא חלה מהטלת מום בבכור ..... עז
מאי שנא חלה משכירות פועלים שמותר לשוכרם ע"י שליח ..... עח

טז. מצות הפרשת חלה בכל ערב שבת ויום טוב ..... עט

האם עדיף לקנות מחנות או לאפות בבית בערב שבת ..... פ

יז. ליהנות מהעיסה לפני ההפרשה ..... פב

בחלת חו"ל בעיסות הצריכות צירוף בעינן לכתחילה מן המוקף ..... פג
מפעל העורך בכלים רב קומות ..... פג

יח. גוי העורך עיסת ישראל ..... פד

אם בגלגול עיסה אומן קונה בשבח כלי ..... פה
מה קניינו של האומן למ"ד אומן קונה בשבח כלי ..... פז
אם קונה דוקא שבח שיש בו ממשות או כל סוגי שבח ..... פח
אם יברך על גלגול גוי ..... צ
העובדים לערוך מצות ערב פסח אם צריכים להפקיר למ"ד אומן קונה בשב"כ ..... צא
למ"ד אומן קונה בשבח כלי אם הוא מה"ת ונפק"מ באומן גוי - ב' טעמים שיברך על הפרשה זו אליבא דכו"ע ..... צב

יט. למכור או לתת במתנה לחם טבל ..... צג

פרק ב' / שיעור בעיסה להפרשה

א. שיעור המקורי מהתורה ..... צו

ב. חילוקי דעות בשיעור הפרשת חלה ..... צז

א. שיעור הגר"ח נאה ..... צז

ב. שיעור הכף החיים ..... צז

ג. שיעור הבן איש חי ..... צח
כתב יד הרואה אור לראשונה מתלמיד ה'בן איש חי' בענין השיעור ..... צט
ד. שיעור החזון איש ..... צט
ה. שיעור הגרי"מ טיקוצ'ינסקי ..... ק

פרק ג' / אופנים לצירוף עיסות ומאפים

א-ב. שלשה אופני צירוף ..... קא-קד
מקור דין נשיכה ואם הוא מהתורה ..... קא
מקור דין צירוף סל ואם הוא מהתורה ..... קב
ג. כלי שאין לו בית קיבול ..... קד
ד. צירף בטעות על השיש ..... קד
דין טבלא האם הוא בתורת ודאי או ספק ..... קד
אם דוקא בחלת א"י או גם בחלת חו"ל ..... קז
ה. כלי שיש לו פחות מארבע דפנות ..... קח
טעם דכל ספק חלה יפריש בלא ברכה ..... קח
ו. כלים שונים ..... קי
דין תנור אם מצרף ..... קי
ה' טעמים למ"ד שאין התנור מצרף והנפק"מ בתנורי זמננו ..... קי
תיבה חלוקה אי מהני לצירוף ..... קיב
ארון המחובר לקיר ..... קיג
מקרר ומקפיא בזמננו ..... קיג
אם הצטרפות בלי כונה נחשב לצירוף ..... קיג
צירוף סל כשאין דעתו להפרשה אם נחשב לצירוף ..... קטו
ג' שיטות בצירוף סל על מנת לחלק לאחרים ונפק"מ בהפרשת מצות חבורה ..... קטז
ז. אופן צירוף העיסות בתוך כלי ..... קיח
בירור השיטות בדין ..... קיח
ח. עיסה העודפת מהכלי ..... קכ
ט. שתי עיסות בשני כלים ..... קכא
לחמים בשקית ניילון או בקרטון בתוך כלי ..... קכג
מה המחודש בצירוף סל שניתן להפריש והנפק"מ ..... קכג

י. שתי עיסות שבכל אחת יש בה שיעור ..... קכה
איך מועיל הפרשה של הרב בעיר לכל מי ששכח להפריש ..... קכו
אי בעינן צירוף סל או נשיכה ..... קכח
אי בעינן נגיעה ..... קכט
ג' ביאורים בדברי הש"ך סימן שכ"ה סק"ו ..... קכט
יא. צירוף שתי עיסות שטעמן שונה ..... קלא
יב. אופן צירוף העיסות על ידי מפה ..... קלא
מדוע נוקט הש"ע דין מסוים בלשון יש מי שאומר ..... קלא
אם צריך לכסות גם מלמטה אליבא דכו"ע ואי מהני בשתי מפות ..... קלג
יג. אופן צירוף בכלי אחרי האפיה ..... קלג
דעת הש"ע והפוסקים בזה ..... קלד
יד. הפריש כשלא היה שיעור בעיסה ..... קלה
אם שייך במצות חלה דין חצי שיעור ..... קלה
טו. הרבה עוגות במנש אחד ..... קלו
טז. מפעל העורך מאפים בכלי רב קומות ..... קלו
יז. הוציא חתיכה ואח"כ הפריש חלה ..... קלז

פרק ד' / עיסה החייבת בהפרשה

א. חמשה סוגי קמח החייבים בחלה ..... קלח
מיני דגן החייבים בחלה האם מפני דשם לחם עליהם או מפני שמחמיצים ..... קלח
מה המחייב בחלה המין הפרטי או שם הכולל ..... קלט
ב. צירוף סוגי קמח ..... קלט
ג. שאר סוגי קמח ..... קמ
דעת הש"ע והפוסקים בדין קמח חיטין ואורז ..... קמא
אם במצה זו יוצא בה י"ח בפסח ..... קמב
אי בעינן שיאכל כדי אכילת פרס ..... קמב
ד. עיסות שונות בטעמן ..... קמב
גדר 'מקפיד' תלוי בתערובת העיסות או בעצם נגיעתן ..... קמג
ג' שיטות בביאור דברי תה"ד בדין ..... קמה
אימתי ברכה אחת פוטרת שתי עיסות ..... קמו

ה. עיסות שונות בטעמן שהצטרפו אחרי אפיה ..... קמז
ו. עיסות שחלק מהן מיועדת לטעם שונה ..... קמז
ז. רוצה לשמור בהקפאה חלק מהעיסה ..... קמט
אם יש חילוק בין חלות קטנות לשאר עיסות ..... קנ
ח. עיסה המיודעת לאפיה בלבד ..... קנא
ט. עיסה המיועדת לבישול או טיגון ..... קנב
טעם הפטור בבלילתה רכה על דעת לבשלה ..... קנב
י. עיסה המתבשלת באדים ..... קנה
יא. עוגה טורט ..... קנה
בירור השיטות בזמן ההפרשה ..... קנה
יב. קוגל אטריות ..... קנח
יג. עיסת הבורגול ..... קנט
יד. עיסה שחלק לאפיה וחלק לבישול או טיגון ..... קס
בישל הכל קודם שאפה המעט ממה שנשאר ..... קסא
טו. חשב לבישול או טיגון והתחרט ..... קסב
בתחילה לא חשב והוא דבר שלפעמים מבשל ולפעמים אופה ..... קסג
חשב לבשל ויש לו צורת לחם ..... קסג
טז. צירוף עיסה שבלילתה רכה עם עיסה שבלילתה עבה ..... קסד
יז. צירוף עיסה עם מאפה אפוי ..... קסה
דעות הפוסקים להלכה ..... קסה
דעת הגמי"י ומרדכי בזה ..... קסה
יח. סוגי משקים בעיסה המחייבים בהפרשה ..... קסז
גדר שבעה משקין ..... קסז
בירור השיטות במי פירות שהם לא שבעה משקין ..... קע
בירור הדין להלכה אם חייב בהפרשה ביין דבש חלב ושמן ..... קעא
הכרעת גדולי הפוסקים בזה ..... קעב
יט. טעם נוסף שלא ללוש בלי אחד מהמשקים ..... קעג
אם מותר לתת חלת חו"ל שלא הוכשרה בזה"ז לכהן קטן ..... קעג
מאיזה גיל נקרא קטן לענין זה ..... קעד

כ. לש עיסה בכונה לחלק את הבצק לאחרים ..... קעו
ד' שיטות מה נקרא עיסה העומדת לחלק ..... קעו
ד' טעמים מדוע עיסה שעומדת לחלק פטורה מהפרשה ..... קעח
ג' תירוצים מדוע בחלוקה ללחמניות לא נקרא שעומדת לחלק ..... **קפא**
טעם החיוב בעיסת נחתום ..... **קפב**
אשה העושה למכור או לתת במתנה ..... **קפב**
סיכום שיטות הפוסקים ..... **קפג**
עיסה גדולה שחילקה באופן שחלק יש בה שיעור וחלק אין בה ..... **קפד**
כא. לש עיסה בכונה לחלק את הלחמים לאחרים ..... **קפו**
טעם שחלוקה שלאחר האפיה לא מקרי חלוקה ..... **קפז**
כב. עיסות של שני בני אדם ..... **קפז**
כג. אחד מקפיד והשני אינו מקפיד ..... **קפח**
כד. עיסה בשרי עם עיסה חלבי ..... **קפח**
כה. עיסה מקמח לבן עם עיסה מקמח מלא ..... **קפט**
כו. קמח 'ישן' עם קמח 'חדש' ..... **קפט**
מקור הדין וטעמא דמילתא ..... **קפט**
ג' שיטות באופן ההפרשה ..... **קצ**
אם מותר לכתחילה לערב קמח בקמח ..... **קצא**
כז. שני אופני הפרשה על כמה עיסות בזה אחר זה ..... **קצב**
ג' נפק"מ לדינא בין שני האופנים הללו - היתר אכילה, זמן הברכה, וזמן השריפה ..... **קצד**
מאי שנא חלה דמהני באומר כשיחול מתרו"מ ..... **קצה**
כח. מורסן שעירבו בקמח לאחר הטחינה ..... **קצז**
אם דוקא מורסן או גם סובין ..... **קצח**

פרק ה' / שיעור ההפרשה

א. כמות ההפרשה ..... **קצט**
שיעור הפרשה מהתורה ..... **קצט**
שיעור הפרשה בזמננו מדרבנן למנהג בני ספרד ..... **רכ**
מקור מנהג אשכנז להפריש כזית ..... **רד**
ד' טעמים למנהג זה ..... **רד**

ב. מנהג המדקדקים ..... רה
אם צריך להפריש מן היפה בזה"ז ..... רו
ג. כמות ההפרשה בלחמניה מחנות ..... רז

פרק ו' / שעת ההפרשה

א. הפרשה אחרי עריכת העיסה ..... רח
דין הפרשה תלוי בשם עיסה או הוא דין מחודש בקריאת שם חלה ..... רח
מאי שנא חלה שבעודה קמח אינה חלה מתרו"מ ..... ריא
ב. הפרשה בעודה בצק ואחרי האפיה ..... ריב
אם יש בחלת חו"ל איסור טבל או רק מצות הפרשה ..... ריב
הכרעת הפוסקים בזה ..... ריד
מקור וטעם למנהג להפריש בעודה בצק אף בחלת חו"ל ..... רטו
כשמפריש אחרי האפיה אם מברך ..... ריח
אם יש חילוק בין חלת א"י לחו"ל ואי מהני הפרשה מטעם לטעם ..... ריט
אם דין זה הוא דוקא בבישול או גם באפיה ..... רכא
אם שייך לתקן על מה שכבר אכל בלי הפרשה ..... רכב
ג. קמח שמוסיף אחרי ההפרשה ..... רכג

פרק ז' / ברכת ההפרשה

א. צדקה ותפילה לפני ההפרשה ..... רכד
ב. אופן הברכה ..... רכד
דעת הפוסקים אם יברך מעומד וביאור המחלוקת ..... רכד
מקורות ונוסחאות הברכה ..... רכו
אם השליח יברך כמשלח להפריש או יברך ב'על' ..... רכח
האם הברכה בזה"ז היא רק הפקעת איסור ..... רכט
הכנה לפני הברכה וקיום המצוה ..... רכט
ג. אופן ההפרשה ..... רלג
אי בעינן מן המוקף בקריאת שם ואם הוא מהתורה או דרבנן ..... רלד
ד. קרא שם ושכח לברך ..... רלו
אם צריך קריאת שם בפה ואם גם מעכב את הברכה ..... רלו

ה. הפסק בדיבור וברכה לכמה עיסות ..... רלז
ו. שאריות חלה ביד האשה ..... רלז
ז. ידים נקיות ומקום נקי ..... רלז
ה' שיטות בפוסקים אם מותר לקיים מצוה במקום מטונף ..... רלח
ב' אופנים לבאר דברי התשב"ץ - שיטה א' ..... רלח
אם מותר להרהר בעצם המצוה במקום מטונף - שיטה ב' ..... רמ
אם מותר לקיים מצוה כשהוא ערום - שיטה ג' ..... רמ
הכרעת המטה אפרים ומשנ"ב להלכה - שיטה ד' ..... רמא
דברי הזהר והמקובלים בענין זה - שיטה ה' ..... רמג
סיכום שיטות הפוסקים ..... רמג
ח. נשים שמפרישות יחד ..... רמד
ט. ברכת שהחיינו על הפרשת חלה ..... רמה
אם בכל מצוה שאדם עושה בפעם ראשונה יש לברך שהחיינו ..... רמו

פרק ח' / אופן שריפת החלה

א. דין שריפת החלה ..... רמז
מדוע בחלה חיישינן לתקלה ולא אמרינן דבדיליה מיניה ..... רמח
ב. עד שתהיה אפר וצורת השריפה ..... רמח
ג. שריפת החלה בתנורים בזמננו ..... רמט
ד. עיקר מצות שריפה ..... רנ
אי בעינן דוקא שריפה או בכל דבר שלא יבוא לידי תקלה ..... רנ
אם מותר לזרוק את החלה לאשפה ..... רנא
אי בעינן כזית כדי לקיים מצות שריפה ..... רנב
ה. הכנסת המזלג בחלה ..... רנג
ו. חלה שנפלה בתוך העיסה ..... רנד
ז. ליהנות מחום שריפת החלה ..... רנד

פרק ט' / שכח להפריש חלה

א. שכח להפריש חלה ביום חול ..... רנה
ב. איסור הפרשת חלה בשבת ושאלת 'עישרתן' ..... רנז
אם בזמננו נוהגים לשאול ..... רנז
מקור בש"ס וראשונים להתיר הפרשה לחומרא בשבת ..... רנח
ג. הפרשת חלה ביום טוב ..... רנט
ד. שכח להפריש ונמצא חוץ לביתו ..... רם
ה. נזכר ביום טוב והיא חלת חו"ל ..... רם
דין הפרשה בשבת בשוגג ובמזיד ..... רסא
ו. נזכר ביום טוב והיא חלת ארץ ישראל ..... רסב
ז. נזכר בבין השמשות של ערב שבת או יום טוב ..... רסד
ח. נזכר בשבת עצמו בחלת ארץ ישראל וחו"ל ..... רסה
גדר מחאה של הבעל שלא תפריש אשתו ..... רסו
שכח להפריש חלה מהמצות בערב יו"ט ..... רסז
ט. אשה שקבלה שבת בהדלקת נרות ..... רעא
כשעושה מצוה ע"י שליח אם המשלח יכול לברך ..... ערב
שליח המברך אם הוא מדין ערבות או דמצוה קעביד ..... עדר
חילוק בין הל' מילה להל' חנוכה ..... ערה
סיכום שיטות הפוסקים ונפק"מ בהפרשת חלה ..... ערה
י. הפריש חלה ושכח ואכל אותה ..... רעו
יא. אכל לחם בלי הפרשה אם קיים מצות סעודת שבת ..... רעו